

Мрачни места
Џилијан Флин

**АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...
ИЗДАВАЧКА КУЌА САКАМ КНИГИ**

www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги
со уникатни приказни достоини за нивното време...

Наслов на оригиналот

Dark Places

© Gillian Flynn, 2009

Copyright © за македонското издание

Издавачка куќа Сакам книги, 2014

Превод Ивана Николовска

Коректура Симона Костовска

Лектор Марија Иванова

Главен уредник Ивана Николовска

Маркет менаџер Деана Николовска

Дизајн на корица Диме Спасев

Компјутерска обработка Диме Спасев

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатуван, копиран или објавуван во која било форма или на кој било начин во електронските или печатените медиуми, без писмена согласност од издавачот.

Мрачни Места

Џилијан Флин

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

Семејството Деј беше клан кој можеби долго ќе живееше,
Но со умот на Бен Деј Сатаната владееше,
Тоа момче копнееше по мрачната сатанска моќ,
Па си го уби семејството во една кобна ноќ.
Малата Мишел ја задави во темнината,
Деби ја искасапи, ѝ ја украде иднината,
Мајката Пети ја остави последна,
Џ ја разнесе главата со сачмарка следна.
Бебето Либи некако преживеа,
Но да живееш со тоа и не е некој живот.

**Стихотворба која децата ја рецитираа по
училишните дворови околу 1985 година**

Либи Деј

СЕГА

Имам некоја злоба во мене, вистинска и реална како орган. Исечи ми го стомакот и можеби ќе излезе, месеста и темна, ќе се лизне и ќе падне на подот за да можеш да ја згазнеш со нога. До крвта на семејството Деј е. Нешто не е во ред со неа. Јас никогаш не бев добро, мало девојче, а работите станаа уште полоши после убиствата. Малото сираче Либи растеше намуртено и без коски, маткана меѓу група далечни роднини - втори братучеди и тетки и пријатели на пријатели - заглавена во низа на мобилни домови и приколки и скапани ранчови низ цел Канзас. Одев на училиште во износените алишта на моите мртви сестри, маици со потемнети пазуви. Панталони неколку броја поголеми, комично широки, стегнати со распарталени појаси закопчани на најдалечната дупка. На училишните фотографии, мојата коса секогаш беше несредена, а под моите очи имаше темни кругови, како на стара, пијана госпоѓа. Можеби мало поткревање на усните каде што би требало да има насмевка. Можеби.

Не бев допадливо дете кое некој би можел да го сака и пораснав во уште понедопадлива возрасна личност која никој не би можел да ја сака. Нацртај слика од мојата душа и ќе биде чкрабаница со песјаци и змиски заби.

БЕШЕ МИЗЕРЕН, ВЛАЖЕН март, а јас лежев во кревет и размислував да се самоубијам - тоа ми беше хоби.

Попладневно мечтаење: сачмарка, мојата уста, истрел и летање на мојата глава наназад, двапати, крв на сидот. Прскотници, прскотници. „Сакаше да ја закопаат или да ја кремираат?“ би прашувале луѓето. „Кој би требало да дојде на погребот?“ И никој не би знаел. Луѓето, кои и да би биле тие, само би си гледале во чевлите едни на други сè додека не се спушти тишина и тогаш некој би направил кафе. Кафето оди одлично со ненадејна смрт.

Го извадив стапалото од под чаршавот, но не можев да најдам сила да го спуштам на подот. Претпоставувам дека сум депресивна. Претпоставувам дека сум депресивна веќе дваесет и четири години. Можам да почувствувам една подобра верзија од мене таму некаде - скриена зад цигер или закачена со слезината во моето закоравено, детско тело - една Либи која ми вели да станам, да направам нешто, да пораснам, да продолжам понатаму. Но зLOBата обично победува. Брат ми го измасакрира моето семејство кога имав седум години. Мајка ми, двете сестри, нема никој: бам-бам, сец-сец, удав-удав. После тоа не морав да правам ништо, реално, од мене не се очекуваше ништо.

Наследив 321.374\$ кога наполнив осумнаесет години, благодарение на луѓето со добри срца кои ја имаа прочитано мојата тажна приказна. Кога сè уште бев дете, донациите одеа на една сметка во банка и скокаа на секои три или четири години кога некое списание или телевизиска станица ќе објавеше нова приказна за мене. *Што прави Либи Деј денес: Малото девојче кое го преживеа масакрот наполни горко слатки 10 години.* И тука слика од мене со кики пред скапаната приколка на тетка ми. Листовите на тетка ми Дијана дебели како дирекци голи под нејзиното излитено здолниште, застанати на жолтата трева зад мене. *Храброто бебе Деј полни 16 години!* Јас, сè уште минијатурна, моето лице осветлено од роденденските свеќи, мојата маица премногу тесна кај градите кои комично пораснаа преку ноќ, смешни на моето мало тело.

Од тие пари живеев подолго од тринаесет години, но

немав уште многу, скоро ич. Тоа попладне имав состанок за да дознаам колку точно бев блиску до ич. Човекот кој управуваше со парите, еден сериозен банкар по име Џим Џефрис, инсистираше да ме седнува на ручек по еднаш годишно за да проверуваме до каде сме. Јадевме и зборувавме за мојот живот, тој сепак ме знаеше уште од дете. Што се однесува до мене, јас не знаев речиси ништо за Џим Џефрис и никогаш не го прашував ништо, на тие средби секогаш гледав од детска перспектива: биди културна, барем малку и заврши со средбата. Одговори од по еден збор и уморни воздишки. Единствената работа која ја претпоставував за Џим беше дека мора да е христијанин - тој имаше страшно трпение и оптимизам. Следната проверка на состојбата требаше да се случи дури за осум или девет месеци, но Џим Џефрис досадуваше, ми оставаше пораки со сериозен, придушен тон, велејќи дека дал сè од себе за да го „продолжи животниот век на сметката“, но дека било време за размислување за следни чекори.

И еве сега пак се појавуваше злобата: јас веднаш помислив на она другото мало девојче од таблоидите, некоја си Џејми, кое го имаше изгубено нејзиното семејство истата година - 1985. Дел од нејзиното лице беше изгорено во пожарот кој татко ѝ го предизвикал, истиот пожар кој го имаше убиено целото нејзино семејство. Секојпат кога стојам пред банкомат, јас мислам на тоа девојче Џејми и на тоа дека ако не ми ја украдеше славата, јас ќе имав двојно повеќе пари. Таа Џејми си шеташе во некој трговски центар со моите пари, си купуваше модерни чанти и накит и скапи шминки за да си го покрие лицето со лузни. Што, се разбира, беше ужасно да се мисли. Ако ништо друго, јас барем бев свесна за тоа.

Најпосле, најпосле, најпосле станав од кревет со драматично офкање и се упатив кон предниот дел од мојата кука. Изнајмувам мал бунгалов од цигли во круг на други мали бунгалови од цигли кои гледаат кон Канзас, Мисури.

Моето соседство е толку заборавено што нема дури ни име. Се вика Онде, Натаму. Чудна област полна со ќори сокаци и кучешки гомна.

Другите бунгалови се полни со стари луѓе кои живеат во нив уште откако ги изградиле. Старите луѓе седат зад своите комарници и постојано зиркаат. Понекогаш излегуваат надвор до своите автомобили на внимателни старски нозе што прави да се чувствувам виновно, како да треба да излезам да им помогнам. Но тоа не би им се допаднало. Тие не се пријателски настроени стари луѓе - тие се нервозни старци со цврсто стегнати усни кои не сакаат да им бидам сосетка, старци на кои не им се допаѓа оваа *нова* личност. Целата област брмчи од нивното неодобрување. Освен вревата на нивниот презир, во маалото се слуша и постојаното лаење и виеење на слабото црвено куче кое живее две куќи подолу. Единствениот весел звук во ова соседство е звукот кој јас обично го преспивам: утринскиот цагор на малите деца. Има една група мали деца со заоблени лица и наоблечени во неколку слоја облека кои секое утро одат пеш до градинката која се наоѓа неколку улици подолу од мојата куќа. Тие маршираат како пингвини покрај мојата куќа секое утро, со возрасните зад нив, но никогаш не ги гледам кога се враќаат. Која и да е приказната, јас сум приврзана за нив. Има три девојчиња и едно момче, сите со светлоцрвени јакни - и кога нема да ги видам, кога ќе се успијам, јас се чувствувам ужасно тажно. Уште потажно од обично. Тоа би бил збор кој би го употребила мајка ми, не нешто драматично како депресивна. Јас сум тажна цели дваесет и четири години.

ОБЛЕКОВ ЗДОЛНИШТЕ и блуза за состанокот. И пак се чувствував како цуце; моите алишта за возрасни личности никогаш не ми се баш точни. Висока сум едвај метар и педесет и пет сантиметри - поточно метар и педесет и два, ама заокружувам. Тужете ме. Имам триесет и една година, но луѓето обично разговараат со мене со детски глас.

Излегов од мојот бунгалов, а црвеното куче на соседот веднаш почна да лае. На тротоарот во близина на мојата кола има ковчиња од две смачкани птици; стојат

таму скоро година дена. Не можам да се воздржам, па погледнувам во нив секојпат кога влегувам во кола. Ни треба некој добар дожд или поплава да ги измие.

Две постари жени разговараа на скалите пред куќата на другата страна од улицата и можев да почувствувам дека одбиваа да погледнат во мене. Не си ги знам соседите, не знам како се викаат. Ако некоја од жените умре, нема да можам ни да речам „кутрата госпоѓа Залински умре.“ Ќе треба да речам, „Онаа стара злобна кучка од преку улица скина конци.“

Чувствувајќи се како дете дух, јас влегов во мојот не-впечатлив автомобил кој изгледа како да е направен од пластика. Упорно чекам да се појави некој од салонот за автомобили и да ми го каже очигледното: „Ова е шега. Не можеш да го возиш ова. Ние само се шегувавме.“ Возев десетина минути за да стигнам до ресторанот каде што требаше да се најдам со Џим Џефрис. Доцнев дваесетина минути, но знаев дека тој само ќе се насмевне и нема да искоментира ништо во врска со моето доцнење.

Требаше да му се јавам кога ќе стигнам за да излезе на паркингот и заедно да влеземе во ресторанот. Местото беше опкружено со стари, напуштени згради кои го загрижуваа, а Џим Џефрис никогаш не би дозволил да биде човекот кој дозволил на Либи Деј да ѝ се случи нешто лошо. На ХРАБРОТО БЕБЕ ДЕЈ, МАЛОТО ИЗГУБЕНО ДЕВОЈЧЕ, не смее да му се случи ништо. На патетичното седумгодишно девојче со крупни сини очи, на единственото дете кое го преживеа ГРОЗОМОРНИОТ МАСАКР ВО КАНЗАС - ЖРТВА ЗА САТАНАТА. Мајка ми и моите две постари сестри, сите искасапени од страна на Бен. Јас, како единствена преживеана, го посочив како убиец. Јас бев душичката која го казни мојот брат кој го обожуваше ѓаволот. Јас бев голема вест. Едно од најпознатите списанија во земјата го стави моето расплакано лице на насловна страна под насловот АНГЕЛСКО ЛИЦЕ.

Сирнав во ретровизорот и можев да го видам моето бебешко лице дури и сега. Моите пеги беа избледени, а моите заби исправени, но носот сè уште ми беше широк,

а очите крупни и заоблени како на маче. Сега ја фарбав косата бело-руса, но црвените корени се познаваа. Тоа изгледаше како скалпот да ми крвавеше, особено на сонце. Изгледав страшно. Запалив цигара. Можев да терам со месеци без да запалам и одеднаш ќе ми текнеше: ми треба цигара. Таква сум, кај мене ништо не држи.

„Ајде да одиме, бебе Деј“, си реков на глас. Така си се нарекував кога бев особено полна со омраза.

Излегов од автомобилот и тргнав накај ресторанот, држејќи ја цигарата во десната рака за да не морам да си гледам во левата, осакатената. Полека се стемнуваше; на небото се собираа облаци, а сонцето фрлаше розова светлина.

Го преминав паркингот сама и не бев нападната. Џим Џефрис седеше на шанкот кога влегов. Тој пиеше сок и веднаш штом ме здогледа погледна во својот мобилен телефон.

„Ми вртеше?“ рече и се намурти.

„Не, забораив“, излажав.

Тогаш се насмевна. „Па, добро. Како и да е, мило ми е што си овде, душичке.“ Тој остави два долари на шанкот и ме поведе кон едно црвено сепаре. Перничкињата на сепарето мирисаа на цигари.

Џим Џефрис никогаш не пиеше алкохол пред мене и никогаш не ме прашуваше дали јас сакам пијалак, но кога келнерот се појави, нарачав една чаша црвено вино и гледав во него додека тој се обидуваше да не изгледа изненадено или разочарано. Тој нарача стек, а јас полнет пекарски компир и келнерот замина. Џим Џефрис тешко воздивна и рече, „Па, Либи, сега влегуваме во една нова и многу поинаква фаза заедно.“

„Уште колку има останато?“ прашав јас директно, мислејќи си: *Речи десет илјади, речи десет илјади.*

„Ти ги читаш ли извештаите што ти ги праќам?“

„Понекогаш ги читам“, излажав пак. Сакав да добивам пошта, но не и да ја читам; извештаите сигурно беа фрлени некаде во мојата куќа.

„Ги преслуша моите пораки?“

„Мислам дека мобилниот ти е зезнат. Многу сецка.“
Имав слушаното доволно од неговите пораки за да знам дека сум во неволја.

Џим Џефрис ги крцна прстите и ја испапчи долната усна. „На твојата сметка има уште 982 долари и 12 центи. Како што ти имам спомнато и претходно, ако работеше и ако редовно ја надополнуваше сметката, ќе можевме да тераме уште некое време, но...“ тој ги зафрли рацете нагоре и направи гримаса, „работите не излегоа така.“

„А што е со книгата, зар книгата не...?“

„Жал ми е, Либи, книгата не. Ти го кажувам ова секоја година. Не е твоја вина, но книгата... не. Ништо.“

Пред неколку години, некаде околу мојот дваесет и петти роденден, еден издавач на книги за самопомош побара од мене да напишам книга за тоа како сум ги поразила „духовите од моето минато“. Јас немав поразено ништо, но сепак се согласив на книгата и телефонски разговарав со една жена од Њу Џерси која ја пишувавше. Книгата излезе од печат некаде околу Божиќ, 2002 година, со фотографија од мене на корицата. Се вика, *Не треба само да ги преживеете траумите од детството - треба да ги надминете!* Во неа имаше фотографии од мене и моето мртво семејство. Дополнети со срања за позитивно размислување. Ми платија 8.000 долари и ме поканија да зборувам на средби за преживевани жртви. Се појавив на неколку места каде што луѓето кои доаѓаа да ме видат секогаш изгледаа исцрпено и очајно. Групите секогаш беа мали. Кога сфатив дека нема да ми платат за ништо од ова, јас одбив да продолжам со посетување на разни места. Книгата и без тоа веќе го имаше направено своето.

„Мислев дека ќе донесе повеќе пари“, промрморов. Навистина сакав книгата да донесе пари. И тоа на оној опседнат детски начин - божем тоа ќе се случи ако доволно го посакувам. И требаше да се случи.

„Знам“, рече Џим Џефрис, бидејќи немаше што повеќе да каже на темата после шест години. Ме гледаше

додека тивко си го пиев виното. „Но, од друга страна, Либи, ова за тебе претставува една навистина интересна и нова фаза од твојот живот. Мислам, што сакаш да бидеш кога ќе пораснеш?“

Можев да забележам дека ова требаше да биде симпатично, но во мене разбуди само бес. Јас не сакав да бидам *ништо*, тоа беше ебената поента.

„Нема ништо пари останати?“

Џим Џефрис нажалено затресе со главата. И почна да си става сол на месото.

„А нови донации? Се ближи дваесет и петтата годишнина.“ Повторно ме исполни бес што тој ме тераше да го кажам ова на глас. Бен го почна масакрот некаде околу два часот по полноќ на трети јануари, 1985 година. Стануваше збор за годишнина од масакрот на моето семејство, а јас едвај го чекав денот. Кој кажуваше вакви работи? Зошто не можеше да има барем уште пет илјади долари?

Тој повторно затресе со главата. „Нема веќе пари, Либи. Ти имаш колку, триесет години, веќе си жена. Луѓето продолжуваат понатаму. Сакаат да им помагаат на други мали девојчиња, не...“

„Не мене.“

„За жал, не.“

„Луѓето продолжија понатаму? Навистина?“ Се почувствував ужасно напуштено, исто како што се чувствував секогаш додека бев дете, кога некоја тетка или роднина ќе ме оставеше во куќата на друга тетка или роднина: *Јас завршив, земи ја ти малку.* И новата тетка или роднина можеше да биде многу добра едно недела дена, да се труди со малото огорчено девојче, а потоа... да бидам искрена, обично беше моја вина. Навистина беше, не се обидувам да звучам како жртва. На едната роднина ѝ ја запалив дневната соба. Тетка ми Дијана, мојата старателка, сестрата на мајка ми, неколкупати ме земаше и даваше пред конечно да ми ја затвори вратата засекогаш. На таа жена ѝ правев многу лоши работи.

„За жал, Либи, постојано има нови убиства“, се обиде да ме утешу Цим Џефрис. „Луѓето не помнат многу долго. Мислам, види како збеснаа за Лизет Стивенс.“

Лизет Стивенс беше убава дваесет и петгодишна бринета која исчезнала на пат кон дома за Денот на благодарноста. Цел Канзас се ангажираше за да ја најде - човек не можеше да пушти вести без да налета на нејзина фотографија. Приказната почна да кружи по медиумите на почетокот од февруари. Во случајот немаше никаков напредок цел месец. Лизет Стивенс беше мртва и досега веќе сите го знаеја тоа, но никој не сакаше да биде првиот кој ќе ја напушти забавата.

„Но“, продолжи Цим, „мислам дека сите би сакале да чујат дека ти оди добро.“

„Супер.“

„Што мислиш за факултет?“ рече тој, цвакајќи го месото.

„Не.“

„А што мислиш да ти најдеме некоја административна работа? Нешто едноставно?“

„Не.“ Се затворив во себе, игнорирајќи го јадењето. Во моментот не ми беше до ништо.

„Па, зошто не си земеш една недела да размислиш за ова?“ Тој го напаѓаше стекот како да не видел месо во животот. Го сечеше со страшно брзи движења на ножот и виљушката. Цим Џефрис сакаше да си замине. Работата на Цим Џефрис беше завршена овде.

МЕ ОСТАВИ СО три коверти и широка насмевка која требаше да биде оптимистична. Три коверти кои личеа на ѓубре. Цим Џефрис порано ми даваше кутии од чевли полни со пошта, најголемиот дел од нив писма со чекови внатре. Јас потоа му ги предавав чековите нему, а испраќачот добиваше писмо со мојот ракопис. „Ви благодарам за донацијата. Луѓето како Вас се причината поради која можам да се надевам на подобра иднина. Ваша искрено, Либи Деј.“

Но кутиите од чевли со донации веќе ги немаше, а јас останав со три бедни коверти и остатокот од вечерта за тепање. Тргнав накај дома, а неколку коли ми блендираа сè додека не сфатив дека возам без светла. Се обидов да замислам работи кои би можела да ги правам за пари. Работи кои ги правеа возрасните. Се замислив со капа за медицински сестри, како држам топломер; потоа во сина полициска униформа, како му помагам на дете да помине улица; потоа со бисерен ѓердан и цветна престилка, како му носам вечера на маженцето. *Ете колку си заебана*, си помислив. *Твојата замисла за возрасност сè уште произлегува од сликовници*. Дури и додека го мислев ова, јас се видов како ја пишувам азбуката на табла пред група насмеани првоодделенчиња.

Се обидов да се сетам на реалистични професии - нешто со компјутери. Внесување на податоци, зар тоа не беше некаква работа? Можеби грижа за корисници? Еднаш имав гледано еден филм каде една жена шеташе кучиња за пари, таа облечена во комбинезонки и џемпер, кучињата лигави и слатки. Но јас не сакав кучиња, тие ме плашеа. Најпосле, се разбира, помислив на земјоделство. Сите од моето семејство биле фармери, цел век, а беше и мајка ми, сè додека Бен не ја уби. Потоа ја продадоа фармата.

Но јас секако не би знаела да го работам тоа. Имам спомени од местото: од Бен како оди низ ладната пролетна кал; од грубите раце на мајка ми како се закопуваат во зеленчукот; од пискањето на Мишел и Деби додека скокаат на бали сено во амбарот. „Чеша!“ се жалеше Деби секогаш и продолжуваше да скока. Јас никогаш не се губам во овие мисли. Моите спомени се означени како да се страшно опасна област: *Мрачно Место*. Ако се задржам на некоја слика од мајка ми додека повторно се бори со нашиот прастар апарат за кафе или Мишел додека танцува околу неа во својата ноќница со чорапите кренати до колена, мојот ум веднаш се упатува кон *Мрачно Место*. Манијачки траги од светло црвен звук во ноќта. Таа неизбежна, ритмичка секира и нејзиното механичко

движење како да сече дрва. Истрели од сачмарка во малиот ходник. Паничниот крик на мојата мајка која сè уште се обидува да ги спаси своите деца дури и со отсечена глава.

Што прават административните асистенти? се запрашав.

Паркирав пред мојата куќа и излегов на тротоарот. Погледнав во мојот изнајмен бунгалов, се запрашав дали покривот беше накривен. Немаше да изгубам многу ако целото чудо се срушеше. Не поседував ништо вредно, освен една многу стара мачка по име Бак која ме толерираше. Кога стапнав на скапаните скали, го слушнав неговото презриво мјаукање одатре и сфатив дека имав заборавено да го нахранам денес. Ја отворив вратата и прастарата мачка тргна накај мене, бавна и искривена. Немав храна за мачки веќе цела недела, па му фрлив неколку парчиња бајат кашкавал. Тогаш седнав да ги отворам трите коверти.

Не успеав да стигнам подалеку од второто писмо.

Драга госпоѓице Деј,

Се надевам дека ова писмо ќе стигне до Вас, бидејќи гледам дека немате веб страна. Имам читано за Вас и ја следам Вашата приказна многу внимателно во текот на годините, па многу ме интересираше да чујам како сте и што правите во последно време. Се појавувате ли на настани и средби? Јас сум член на група која е подготвена да Ви плати 500\$ само за да се појавите. Ве молам контактирајте ме и со задоволство ќе Ви дадам повеќе информации.

Со почит,

Лајл Вирт

П.С. Ова е легитимна бизнис понуда.

Стриптиз? Порно? Во времето кога излезе книгата, со секцијата со фотографии под наслов *Бебето Деј расте*,

највпечатливата фотографија беше онаа од мене на седумнаесет години со моите расни, женски гради едвај скриени под бела маичка. Тогаш добив неколку предлози за објавување на сликите во вулгарни списанија, но никој од нив не понуди доволно пари за да се замислам. Дури ни сега, 500\$ не беа доволно ако овие момци сакаа да се соблечам. Но можеби - *размислувај позитивно, бебе Деј!* - можеби ова навистина беше легитимна понуда, можеби ова беше уште една од оние патетични групи кои сакаа да се појавам за да имаат причина да зборуваат за себе. Пет стотки за неколку часа сожалување беа прифатлива опција.

Писмото беше напишано на компјутер, со исклучок на бројот долу кој беше додаден рачно. Веднаш свртев, надевајќи се дека повикот ќе се префрли на говорна пошта. Наместо тоа, на линијата имаше внимателна пауза; некој крена, но не зборуваше. Се почувствував непријатно, како да сум се јавила некаде сред забава за која воопшто не треба да знам.

Три секунди, а потоа машки глас: „Ало?“

„Ало. Здраво. Дали зборувам со Лајл Вирт?“ Бак ми ги душкаше нозете во потрага по уште храна.

„Кој е на телефон?“

„Овде Либи Деј. Ми пиша писмо.“

„Охxxxx, да му ебам мамата. Сериозно? Либи Деј. Ух, каде си? Во градов си?“

„Во кој град?“

Мажот - или момчето, звучеше некако младо - му се развика на некого таму, а потоа ми офна на уво. „Во Канзас? Живееш во Канзас, така? Либи?“

Тргнав да спуштам, но типот почна да се дере *ало-ооо, ал-ооо* како да бев некое непослушно дете, па му кажав дека живеам во Канзас и го прашав што сака. Тој се насмеа на глас.

„Па, како што реков, сакав да договориме една средба.“

„Каква средба?“

„Па, јас сум член на еден специјален клуб... ќе имаме една специјална средба овде следната недела и...“

„Каков клуб?“

„Па, малку е различен. Станува збор за подземна работа...“

Не реков ништо, го оставив да се поти. И покрај тоа што на почетокот звучеше некако храбро, сега се гледаше дека му е непријатно. Добро.

„Ох, да го ебам, нема шанси да ти објаснам преку телефон. Може ли, ух, да те честам кафе?“

„Премногу е доцна за кафе“, реков и отпосле сфатив дека тој веројатно не мислеше на вечерта, веројатно мислеше на некој друг ден неделата и пак се запрашав како би можела да ги утепам следните четири или пет часа.

„Пиво? Вино?“ праша.

„Кога?“

Пауза. „Вечерва?“

Пауза. „Добро.“

ЛАЈЛ ВИРТ ЛИЧЕШЕ на сериски убиец. Што најверојатно значеше дека не е сериски убиец. Ако убиваш курви или јадеш бездомници, сигурно би пробал да изгледаш нормално. Тој седеше на една валкана маса во *Грил Тим и Кларк* во близина на пазарчето. Лајл беше во раните дваесетти години и имаше брановидна, кафена коса која се обидуваше да ја смири со премногу гел на погрешни места, така што половина од неа беше бушава, половина сјајна и залепена. Носеше очила за гледање без рамки, тесна ветровка со зборовите *Само за членови* и фармерки кои му беа тесни, но не модерно тесни, туку само тесни. Цртите на неговото лице беа премногу нежни за да бидат привлечни кај маж. Мажите не треба да имаат усни како пупка од трендафил.

Ме погледна додека одев накај него. Тој на почетокот не ме препозна, ме погледна само онака како која било жена. Речиси бев до масата кога конечно му светна: пегите,

скелетот на мала птичка, широкиот нос кој стануваше сè поширок со долго гледање.

„Либи!“ викна, а потоа сфати дека се однесуваше како да сме пријатели и додаде, „Деј!“ Стана од масата, извлече една од столиците, ме погледна како да зажали што се однесуваше кавалерски и повторно седна. „Косата ти е руса.“

„Аха“, реков јас. Ги мразам луѓето кои започнуваат разговор со факти - што можеш да одговориш на тоа? *Денес е многу топло. Да, топло е.* Си нарачав пиво и го одбив месото што ми го препорача Лајл. Ни тој не јадеше ништо, само пиеше некој бел пијалак.

Јас не јадам месо, не откако го видов моето семејство искапаено - сè уште се обидував да го извадам од глава крвавиот стек на Џим Џефрис.

Првата работа што ја забележав беше дека ноктите на Лајл беа валкани. Втората работа беше дека старата келнерка носеше перика; на вратот ѝ беа залепени неколку испотени прамени бела коса.

„Па, што е работата со клубот?“ го прашав.

Лицето на Лајл доби розова боја, а неговите колена цупкаа под масата.

„Знаеш како некои момци собираат бејзбол картички или играат игри со замислени фудбалски тимови?“ Јас кимнав. Тој необично се насмевна и продолжи. „Или жени читаат списанија со гласини и знаат сè во врска со некој актер, пример, како им се вика бебето и во кој град пораснале?“

Претпазливо кимнав.

„Па, ова е нешто слично, но ние, па, го нарекуваме Клуб на убиства.“

Пивнав од пивото, а на мојот нос се појавија неколку капки пот.

„Не е толку чудно колку што звучи.“

„Е па звучи прилично ебено чудно.“

„Нели има луѓе кои сакаат мистерији? Или книги со

вистинити криминални настани? Па, овој клуб е составен од група такви луѓе. Секој од нас има некое злосторство со кое е опседнат: Лачи Петерсон, Џефри МекДоналд, Лизи Борден... Ти и твоето семејство. Мислам, ти и твоето семејство сте многу популарни во клубот. Страшно популарни. Попопуларни од Џон Бенет.“ Забележа дека правам гримаса, па додаде, „Гешка трагедија, она што се случи. И брат ти е во затвор веќе колку, дваесет и пет години?“

„Немој да го сожалуваш Бен. Тој го уби моето семејство.“

„Хех. Да, така.“ Пивна од белиот пијалак. „И? Зборуваш за тоа со него некогаш?“

Почувствувајќи како мојот одбранбен механизам се активира. Постојат луѓе кои се колнат дека Бен е невин. Ми испраќаат исечоци од весник за него и јас никогаш не ги читам, ги фрлам веднаш штом ја видам неговата слика - неговата црвена коса порасната до раменици и неговото лице спокојно. Тера накај четириесет години. Во сите овие години, јас никогаш немам отидено во затворот да го посетам брат ми. Затворот каде што моментално се наоѓа е сместен во нашиот роден град - Кинаки, Канзас - местото каде што ги изврши убиствата. Но јас не сум носталгична.

Најголемиот дел од обожавателите на Бен се жени. Тие понекогаш се појавуваат пред мојата куќа со преголем сјај во очите. Ми кажуваат дека моето сведочење било погрешно. Дека сум била збунета, сум била присилена, дека сум продала лага кога сум се заколнала, на седумгодишна возраст, дека брат ми е убиецот. Често ми се дерат и секогаш плукаат кога зборуваат. Неколку од нив ми имаат влепено шлаканица. Ова ги прави уште понеубедливи: хистеричните жени со вцрвенети лица се лесни за игнорирање, а јас секогаш барам причина за игнорирање. Можеби ќе допреа до мене да беа малку пољубезни.

„Не, не зборувам со Бен. Ако овде станува збор за тоа, не сум заинтересирана.“

„Не, не, не, не е за тоа. Ти само би дошла, како на некоја конвенција, и би ни дозволила да ти поставиме по неколку прашања. Навистина не мислиш на таа ноќ?“

Мрачно Место.

„Не, не мислам.“

„Можеби ќе дознаеш нешто интересно. Има обожава-тели... експерти, кои знаат многу повеќе за случајот од детективите кои работеле на него. Не дека тоа е многу тешко.“

„Значи ова се куп луѓе кои сакаат да ме убедат дека Бен е невин.“

„Па... можеби. Но можеби ти ќе ги убедиш нив во спротивното.“ Сега насетив потценување во неговиот глас. Тој беше навален напред, а неговите раменици згрчени и возбудени.

„Сакам 1000\$.“

„Можам да ти дадам 700.“

Ноншалантно разгледав низ просторијата.

Бев подготвена да прифатам колку и да понудеше затоа што во спротивно требаше веднаш да почнам да барам работа, вистинска работа, а јас не бев подготвена за тоа. Јас не сум личност на која некој може да смета пет дена во неделата, понеделник вторник среда четврток петок. Јас не станувам ни од кревет пет дена по ред - и често заборавам да јадам пет дена по ред. Да одам на работно место каде што ќе треба да седам по осум часа дневно - осум долги часа надвор од мојот дом - беше неизводливо.

„Добро тогаш, може 700\$“, реков.

„Одлично. А таму ќе има и многу колекционери, па донеси некој сувенири, ух, предмети од детството. Би можела да си заминеш со 2000\$ како на шега. Особено ако имаш некои писма. Колку поприватни, толку подобро, многу јасно. Или нешто со датум близок на датумот на убиствата, 3^{ти} Јануари, 1985.“ Го изрецитира како да го повторувал често. „Ако имаш нешто од мајка ти, што било. Луѓето се навистина... фасцинирани од мајка ти.“

Луѓето секогаш беа фасцинирани од мајка ми.

Тие секогаш сакаа да знаат: каква е таа жена што на крајот завршува искапаена од страна на сопствениот син?